

امثال و حکم حقوقی

دفتر نشر: درباره قضاوت و عدالت

گردآوری و ترجمه:

عباس ایمانی

سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

وضعیت فهرست‌نویسی:

یادداشت:

شماره کتابشناسی ملی:

ایمانی، عباس - ۱۳۴۰ -

امثال و حکم، بررسی و تفسیر: درباره قضاوت و عدالت

تهران: نامه هستی، ۱۳۴۰

۱۸۸ ص.

۹۷۸-۶۰۰-۷۲۸۶-۱۸-۰

فیبای مختصر

فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی

<http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.

۳۷۹۲۲۳۷

انتشارات نامه هستی

بیابان، خیابان آیت الله احمدی، پلاک ۸۷، واحد ۶

تلفن: ۸۸۲۴۰۵۰

آمال و حکم حقوقی

دفتر سوم: دربارهٔ تساوت و عدالت

گردآوری و ترجمه	:	عباس ایمانی
چاپ	:	اول، پاییز ۱۳۹۴
شمارگان	:	۱۰۰۰ نسخه
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۲۸۶-۱۸-۰
قیمت	:	۱۲۸۰۰ تومان

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً

و جزناً، به هر صورت بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است

یادداشت مترجم

عرصه سخن، بس تنگ است! عرصه
معنا، فراخ است! از سخن، پیش تر آ
تا فراخی بینی و، عرصه بینی!

شمس تبریزی

گزین گویه ها، سخن های موجز و نفز و بسیار مغز و ناب
هستند که با کلمات بدیهات بیشترین معانی را عرضه
می دارند و ویژگی اصلی آنها، «بیجان آنهاست» و به رغم
خردی و فشردگی، تلنگری برین آسا و ناگهانی به ذهن
خواننده می زنند و دریچه ای برای تأمل و عرصه ای برای
تفکر انتقادی به رویش می گشایند و گاه نگاه یشین او را
به مضمونی خاص از جا برمی کنند.

گزین گویه ها، به منزله شکل اعلای تفکر، عمیق ترین و
ظریف ترین نکته ها و اندیشه ها را در فشرده ترین قالب ها در
خود جای داده، و با بهره گیری از کمترین واژه ها،

جهت گیری احساسی، ادراکی و ارزشی مردم و نخبگان را درباره رویدادها و موضوعات مختلف اجتماعی و فکری به خوبی می نمایاند و تصویری روشن و نکته بینانه از فرهنگ مرتب با آن موضوع را در منظر مردم و صاحب نظران قرار می دهد.

این گونه عبارتها را در زبان انگلیسی زیر عنوان "Quotable" یا "Aphorism" و در فارسی معمولاً زیر عنوان «کلمات قصار» یا «مل قول ها» یا «گزین گویه ها» و یا «امثال و حکم» قرار می دهند و چون ذائقه ادبی ایرانی با «امثال و حکم» آشنایی بیشتری دارد ترجیح دادیم در این کتاب از این عنوان استفاده کنیم.

مثل ها و حکمت ها که گاه به صورت طنز بیان می شوند، منشأ و زاینده تفکر هستند و بیان می شوند تا به ذهن ضربه ای بزنند و آن را به حرکت وادارند. اینها، گفته می شوند برای روشننگری، روشن اندیشی، نکوهش شرارت، نکوهش و افشای بلاهت، و تنبیه رذالت؛ و گرچه گاه به

ابتدال و طعنه و تمسخر می‌رسد اما هدف فقط آموختن و آگاه ساختن و اصلاح پلیدی‌هاست،^۱ و بیشتر برای آگاه‌سازی به تفاوت میان وضع موجود (هست) با وضعیت آرمانی (باید).

کتاب سراسر گزیده‌ای از مثل‌ها و حکمت‌ها و اندیشه‌هایی است دربارهٔ قضاوت و عدالت که عمدتاً از سوی نویسندگان، آریا، فیلسفه، و حقوقدانان متعدد غربی و شرقی بیان شده است. کارِ خطیرِ قضاوت (که برانینگ، عمدهٔ عملیِ حقوق است)، و مهمترین مفهوم مرتبط با آن یعنی عدالت، از دیرباز محل توجه و تأمل حکما، فیلسوفان، اربابِ اندیشمندان و نویسندگان بوده و هست.

۱. به قول مولوی:

هرز تعلیم است آن را جد شو تو مشو بر ظاهر هرز شو
هر جدی هرز است پیش هازلان هرزها جد است پیش عاقلان

نقل قول‌های متنوعی که در این کتاب جمع شده، به طور عمیق و گسترده پرده از حقیقت «قضاوت و عدالت» برمی‌دارند، و بدین سان، هم بصیرت‌زا هستند و هم گیج‌کننده. در خلال آنها مطالب و مسایل زیادی دربارهٔ قضا و عدالت مطرح می‌شود، از قبیل: شکل و ماهیت دادرسی و مقصد آن، وسایل مادی و معنوی برای تحصیل این مقاصد، تدوین قوانین در درستی قضاوت و اجرای عدالت، ارتباط قضاوت با عدالت و قانون و اخلاق و سیاست و جامعه، چگونگی تغییرات و رشد تاریخی مفهوم عدالت (به ویژه عدالت قضایی)، انتقاد از کارکردهای انحرافی و نابجای قضا و دستگاه قضایی و اصطلاحات پدید آمده - بستان آن با دیگر حوزه‌های سیاسی و اجتماعی - و راه با مراکز قدرت و ثروت، بدی‌ها و تیزبازی و کردارهای نامطلوب حاکمان و متنفذان سیاسی و ثروتمندان در دور زدن و نقض زیرکانه و زورمندانه قانون در عرصهٔ قضا، خوبی‌ها و افتخارات و امتیازات نظری و عملی و اهمیت و هیبت کار

قضاوت و فرایند اجرای عدالت؛ افزون بر اینها، می‌توان از میان این گزین‌گویه‌ها نکته‌های فکری، تجربی، عملی، و آموزشی بسیاری برای ارتقا و تعمیق اندیشه‌ها و شناخت بهتر و دقیق‌تر حقوق دعاوی و اجرای عدالت و جنبه‌های روان‌شناختی و جامعه‌شناختی قاضیان و کارکرد حقیقی آنها یافت. نکته‌ها و اندیشه‌هایی که معمولاً در مطالعات حقوقی و سیاسی مغفول مانده است و در هیچ مکتب و کارگاهی گفته و آموزش نشده است.

به هر تقدیر، آشنایی با سلفه‌های فرهنگ عمومی مردم و نخبگان دربارهٔ قضاوت و عدالت، ما را به سوی شناخت علل ایستایی یا پویایی امور در حوزه حقوق و اجتماع و قانون و قضا در اجتماع، در گذشت در حال رهنمون می‌شود، و یاری می‌رساند تا با تبیین درون، به تحلیل بیرون نایل آییم.

در کتاب حاضر که سومین دفتر از سه دفتر «امثال و حکم حقوقی» است،^۱ کوشیده شده اکثر مَثَل‌ها و حکمت‌های معروف و مهم درباره «قضاوت و عدالت» که در چندین مرجع شناخته شده خارجی وجود داشت^۲ و نیز برخی متون ادبی تاریخی فارسی، گزیده شود، و امید است این کار با اهدافی که بر آن مترتب است، بتواند به عنوان منبعی خواندن و تفکر در اختیار علاقه‌مندان و حقوقدانان قرار گیرد.

عباس ایمانی

۹۴/۱/۲۶

-
۱. دفتر اول با عنوان «درباره وکلا» چاپ و توزیع شده، و دفتر دوم «درباره قانون» همراه با دفتر سوم چاپ و توزیع می‌گردد.
 ۲. لیست منابع در انتهای کتاب ضمیمه گردیده.